

Зейкан В. В.

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
превентивної діяльності

Єфімов В. В.

доцент кафедри кримінального процесу
та стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧОЇ ДІЇ У ВИГЛЯДІ ДОПИТУ

Не можна уявити розслідування розкрадання, яке можна провести без допиту потерпілого. Слідчий при повідомленні про таємне розкрадання особистого майна з квартир громадян повинен невідкладно допитати потерпілого, оскільки він може пояснити, яке майно викрадено з квартири, де знаходилося викрадене майно, його особисті ознаки. Допитавши потерпілого, слідчий з'ясовує низку обставин, які дозволяють йому висувати версії щодо особи, яка вчинила злочин, та про можливі ринки збуту викраденого майна.

Невід'ємною частиною розслідування квартирних крадіжок є допит постраждалої сторони. Мета заходу – уточнити деталі інциденту, обсяг та список викраденого. Для цього слідчий вживає заходи, які можуть допомогти потерпілому згадати те, що сталося [1, с. 67].

Одним з важливих моментів, на які звертають особливу увагу під час проведення допиту, – уточнення списку всього, що було вкрадено. У тих випадках, коли потерпілий перебуває у стані шоку, або не може згадати все викрадене через великий обсяг крадіжки, використовуються додаткові матеріали. До них відносяться плани, різні схеми, фотографії, протокол огляду крадіжки. Зазвичай допит проводиться у приміщенні відділення поліції, проте для відтворення найповнішої картини інциденту можлива організація його на місці події.

В обов'язковому порядку прояснюється час, коли могла статися крадіжка. Для потерпілого це найчастіше той період, коли його не було дома. У разі виникнення труднощів відновлюється також передісторія. Передбачається, що деякі події, що передують злочину, можуть нагадати йому хронологію. Для прояснення картини, у тому числі часу злочину, ефективним може бути показ елементів показань свідків – родичів, частих гостей [2, с. 48].

Зазвичай процедура допиту відбувається у спокійній обстановці, не супроводжується конфліктами, яскравими чи негативними емоціями. Однак у низці ситуацій процедура може отримати конфліктну розв'язку. Пов'язано це

найчастіше з тим, що потерпілий схильний повідомляти недостовірну інформацію про обсяг вкраденого як у бік зменшення, так і збільшення. Відбувається це зазвичай, коли є достовірні відомості у тому, хто є винуватцем злочину. Відповідно постраждалий або применшує завдані йому матеріальні збитки, або перебільшує їх. У разі виникнення підозр щодо точності відомостей рекомендується проводити детальний аналіз показань, надавати докази, що суперечать показанням.

Особливу увагу під час допиту потерпілого необхідно приділяти опису характерних ознак вкраденого майна. Усі отримані слідчим дані про відмітні прикмети вкраденого повинні негайно передаватися слідчим оперативному співробітнику, якому доручено відпрацювання можливих місць збуту вкраденого. У протоколі допиту потерпілого мають бути відображені загальні прикмети вкраденого, такі як найменування, розмір, форма, фасон, матеріал та ознаки, що індивідуалізують вкрадене (наприклад, сліди ремонту, подряпини, інші ушкодження) [3, с. 15].

Якщо потерпілий не може на словах описати вкрадене, то слідчий має запропонувати йому його намалювати, а малюнок долучити до протоколу допиту. Якщо потерпілий пояснює, що вкрадене майно знаходилося в потайному місці, то необхідно під час допиту з'ясувати, хто знав про наявність цього майна та про місце його зберігання, хто з осіб, які приходять у квартиру, міг бачити це майно. У ході допиту потерпілого також необхідно з'ясувати, хто з осіб, які проживають у квартирі, йшов останнім, як і чим замикав вхідні двері, чи закривав вікна та кватирки, хто зустрічався йому на сходовому майданчику або на вулиці, як поводитися ці особи, як вони виглядали.

У ході допиту необхідно з'ясувати, хто перший виявив крадіжку, за яких обставин, які ознаки крадіжки (зламані двері, замок, зникли речі, безладдя); яке майно вкрадене з квартири та її індивідуальні ознаки; де було вкрадене майно; чи є документи на вкрадене майно тощо [4, с. 51].

Слідчий, зіставляючи свідчення потерпілого з фактами, отриманими під час огляду місця події, наявними оперативними даними будує версію про особу, яка вчинила злочин. Потерпілому завжди необхідно ставити питання про те, кого він підозрює у скоєнні злочину, і навіть якщо потерпілий каже, що у скоєнні злочину нікого не підозрює, необхідно встановити коло його знайомих та знайомих його сім'ї та перевірити дані осіб на причетність до скоєння цього злочину. Також необхідно встановити, чи не знає потерпілий від сусідів чи знайомих, щоб ним хтось цікавився, питав, хто проживає у його квартирі, о котрій вони приходять, чим займаються.

Допит підозрюваного під час розслідування квартирних крадіжок є одним із найскладніших слідчих дій, що пояснюється його процесуальним статусом. Показання підозрюваного є не лише джерелом доказів у кримінальній справі, а також засобом його захисту від пред'явлених підозр. Дача показань – це право підозрюваного, але не його обов'язок, і тому він не несе відповідальності за відмову від дачі показань та за дачу хибних показань.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО, КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ТА КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Оцінюючи показання підозрюваного, слідчий піддає їх ретельній перевірці за допомогою проведення допитів свідків, очних ставок, перевірки показань на місці, слідчого експерименту та призначення експертиз.

Список використаних джерел:

1. Фунікова О.В. Теоретичні основи класифікації запитань у криміналістиці: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 «Кримінальний процес і криміналістика» Х.: Національна юридична академія ім. Ярослава Мудрого, 2007. – 20 с.
2. Войтович І.І. Процесуальні і тактичні особливості провадження невідкладних слідчих дій: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. юр. наук: спец. 12.00.09 / І.І. Войтович. - Одеса, 2012. - 19 с.
3. Чаплинський К.О. Тактика проведення окремих слідчих дій: монографія / К.О. Чаплинський. - Д.: Дніпроп. держ. унів-т внут. справ, 2006. - 308 с.
4. Бахін В. П. Тактика допиту : навчальний посібник / Бахін В. П. Весельський В. К. Ё Київ : НВТ -Правник», 1997, 64 с.

Зиков Б.

курсант факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції

Науковий керівник:

Чорна А. Г.

старший викладач кафедри кримінального права та кримінології Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

СУБ'ЄКТ ТА СУБ'ЄКТИВНА СТОРОНА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ

Розглядаючи актуальну тему, яка стосується вчинення кримінального правопорушення, тобто злочину або проступку, треба приділити увагу саме суб'єкту вчинення цього правопорушення та на його суб'єктивну сторону.

Суб'єктом будь-якого правопорушення, в нашому випадку кримінального, є фізична (осудна) особа, яка досягла віку, з якого відповідно до Кримінального кодексу України (далі – ККУ) може наставати кримінальна відповідальність [1, ст.18].

Згідно з ст. 22 Кримінального кодексу України до кримінальної відповідальності можуть підлягати особи, які досягли 16-річного віку, та особи, що вчинили кримінальні правопорушення у віці від чотирнадцяти до шістнадцяти років. Але розібравши детально кримінальну відповідальність